

Om konsten att lära sig omvårdnadens konst

Kerstin Öhrling, Leg Ssk., Fil Dr., Docent

Prefekt vid Institutionen för hälsovetenskap
Luleå tekniska universitet

Syfte

Att beskriva och reflektera över
estetiska dimensioner i studenters
lärande av omvårdnad

Skönheten i ett glas vatten

En gammal döende man ligger i en säng på ett sjukhus i Sverige. En sjuksköterska kommer in till honom och frågar hur han mår. När mannen viskar att han är törstig går sjuksköterskan efter ett glas vatten

Hon kommer tillbaka och ställer glaset med en ljudlig smäll på det hårda sängbordet. Ljudet får den gamle mannen att rycka till. Hans krafter räcker inte till att själv ta tag i glaset, och därför får han hjälp att dricka vattnet

Denna berättelse utgör ett
exempel på en
omvårdnadshandling som
förekommer varje dag över
hela världen

*nämligen att hjälpa en annan att
dricka ett glas vatten*

Finns det någon skönhet i konsten
att hjälpa en annan *att dricka*
ett glas vatten?

Hur lär man sig den konsten?

Är det en konst att lära sig
omvårdnad?

Att värdera skönheten i
omvårdnadshandlingar som denna
berör en mängd aspekter på hur en
människas törst och behov av
dryck tillgodoses på bästa sätt

Överväganden som studenter måste lära sig handlar bland annat om;

- konsten att se den andres behov
- val av dryck och glas
- behov av stöd och hjälp i drickande
- värdering av dryckens betydelse
- anpassa rytmen efter den andre
- uttryck, hållning, röst och sätt att överlämna drycken i relationen

Lärande i omvårdnad

Att se den unike andre och den egna
rollen i pågående omvårdnadshandling

Handlingens fysiska uttryck och
känslomässiga relation

Möta krav på en samtidig känslighet för
förändringar som sker och en
medvetenhet om rytmen i handlingen

I omvårdnad kan detta ses som
sjuksköterskans möjlighet att
utveckla konsten i sina handlingar och
relatera dem till patientens livsrytm

På vägen mot den sköna
omvårdnadskonsten fungerar
handledare som en viktig
reflektions partner och kan bidra
till att **underlätta** och **skydda**
studenters lärande

En vardaglig syssla som att hjälpa
någon att dricka kan utvecklas till
en skön konst

Handlingens oåterkallelighet

Genom att utgå från tidigare erfarenheters första igenkännande i varje ny handling (Dewey, 1980)

Genom att agera utifrån ett medvetet varseblivande av alla möjligheter som finns i den aktuella situationen (Arendt, 1986)

Vem värderar omvårdnadens konst och vem är betraktaren?

- Patienten?
- Närstående?
- Studenten?
- Handledare/sjuksköterskan?
- Andra berörda?

Tack för uppmärksamheten!

Kerstin